

Siedliska denne

Metodyka waloryzacji biologicznej zespołów bentosu

Andrzej Osowiecki, Lidia Kruk-Dowgiało, Magdalena Błęńska

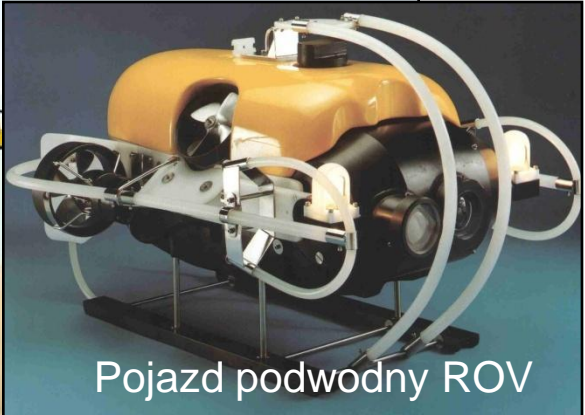
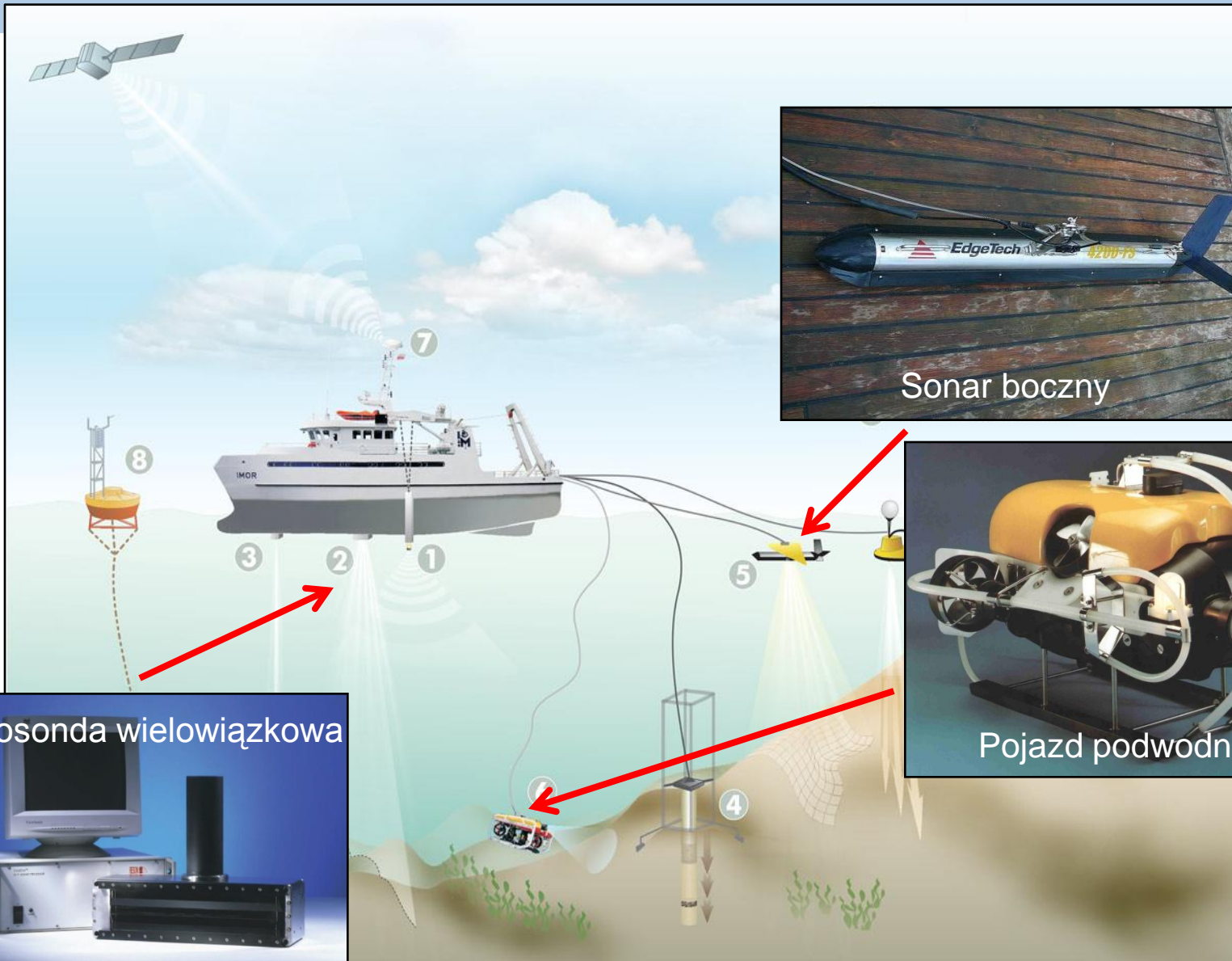
Zakład Ekologii Wód
Instytut Morski w Gdańsku

Konferencja
Środowiskowe Aspekty Inwestycji Morskich

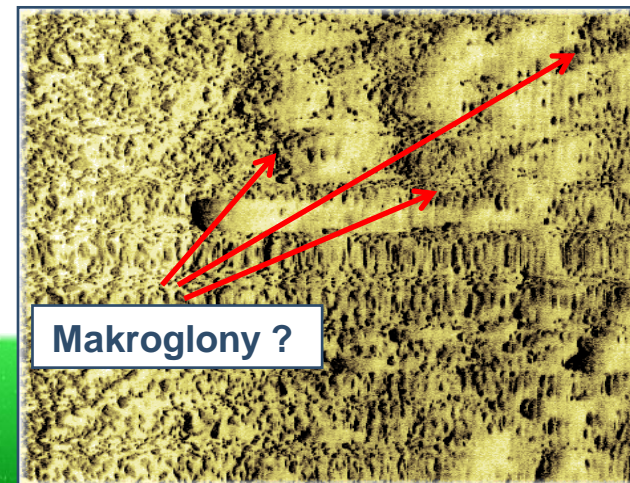
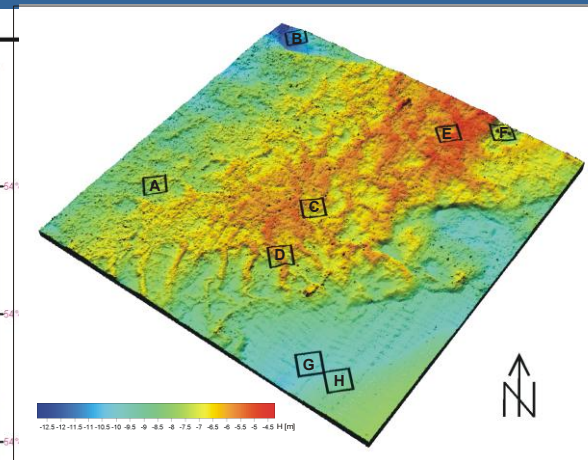
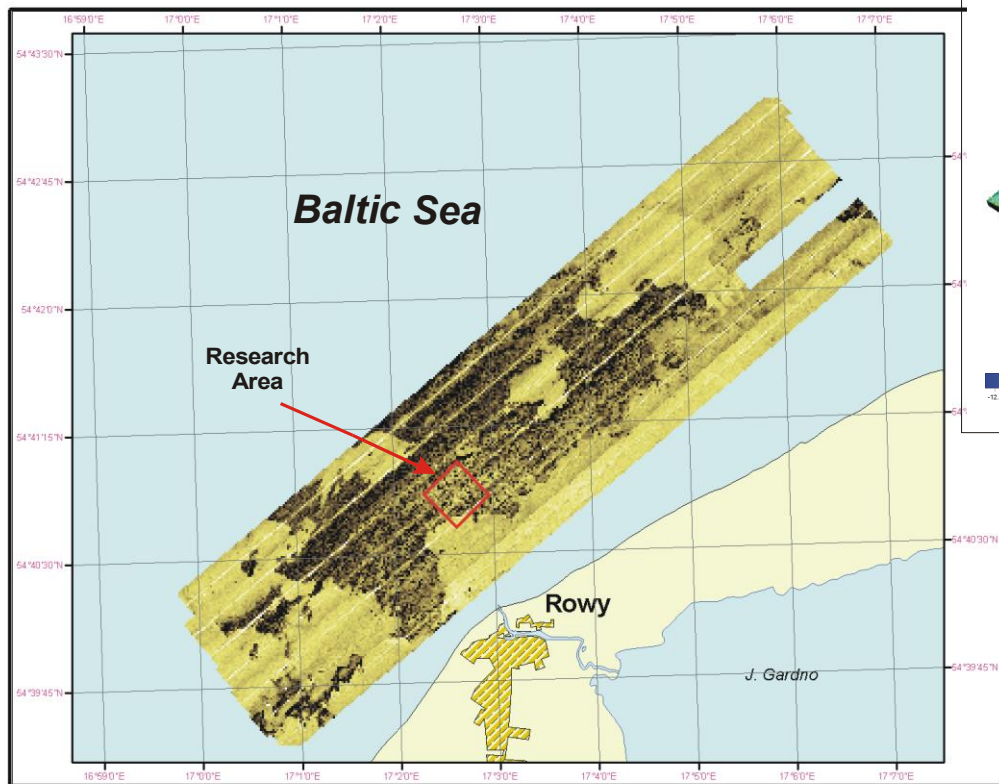

Gdynia, 27 września 2011

Techniki zdalnej detekcji w badaniach bentosu morskiego

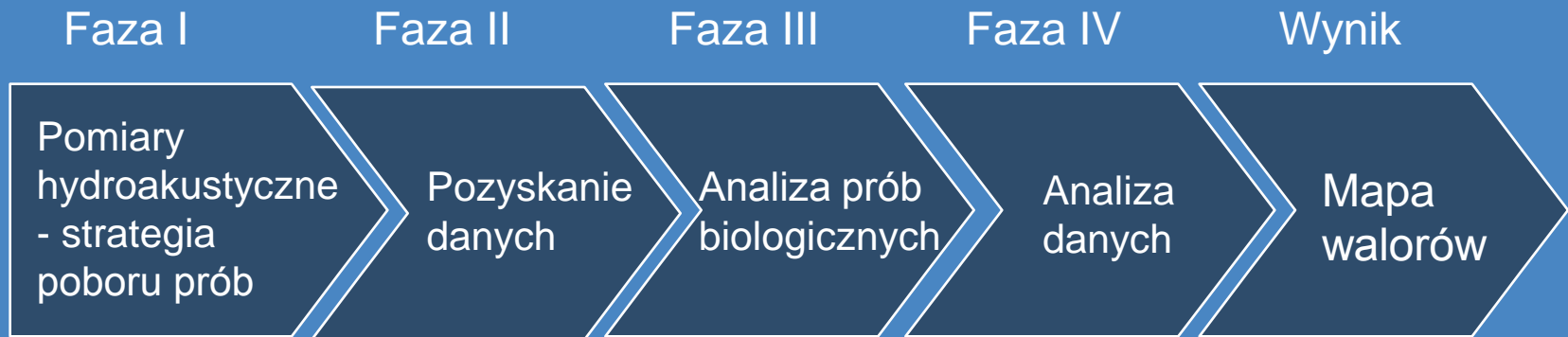
Rowy 2005 – różnorodność biologiczna głazowiska

Osowiecki i Kruk-Dowgiałło 2006

Model waloryzacji biologicznej siedlisk dna morskiego

Pomiary hydroakustyczne - strategia poboru prób

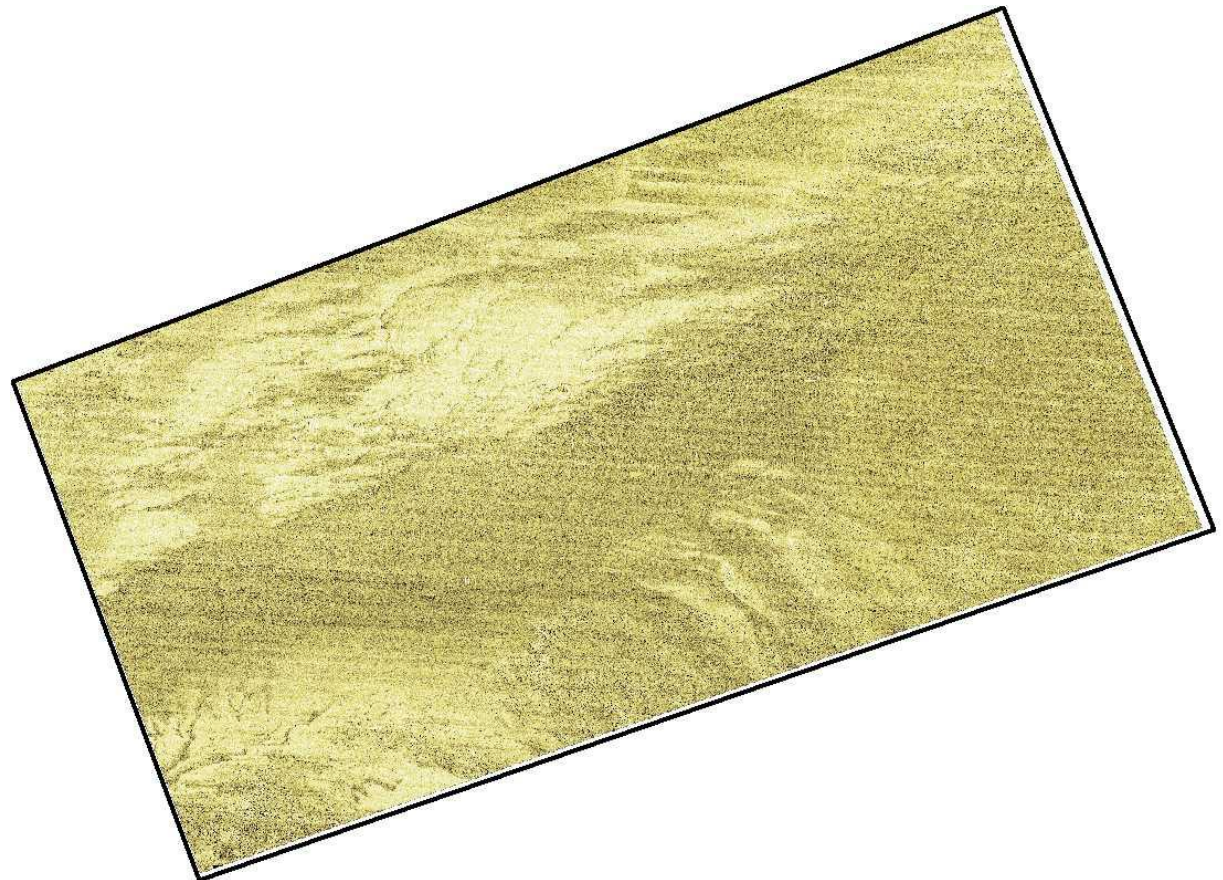
Pozyskanie danych

Analiza prób biologicznych

Analiza danych

Mapa walorów

Pomiary hydroakustyczne
↓
Mozaika sonarowa i mapa batymetryczna

Pomiary hydroakustyczne - strategia poboru prób

Pozyskanie danych

Analiza prób biologicznych

Analiza danych

Mapa walorów

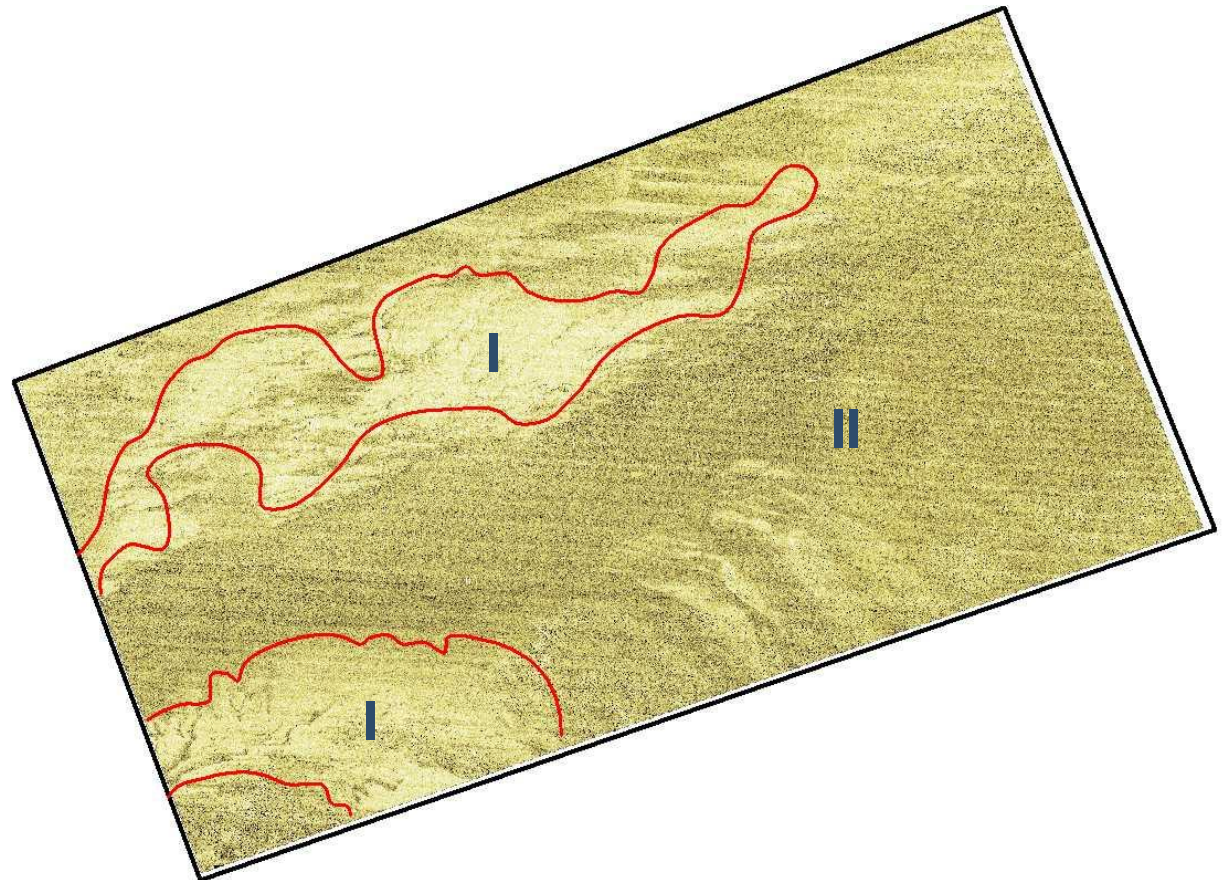
Pomiary hydroakustyczne

Mozaika sonarowa i mapa batymetryczna

Delimitacja siedlisk dna morskiego

Pomiary hydroakustyczne - strategia poboru prób

Pozyskanie danych

Analiza prób biologicznych

Analiza danych

Mapa walorów

Pomiary hydroakustyczne

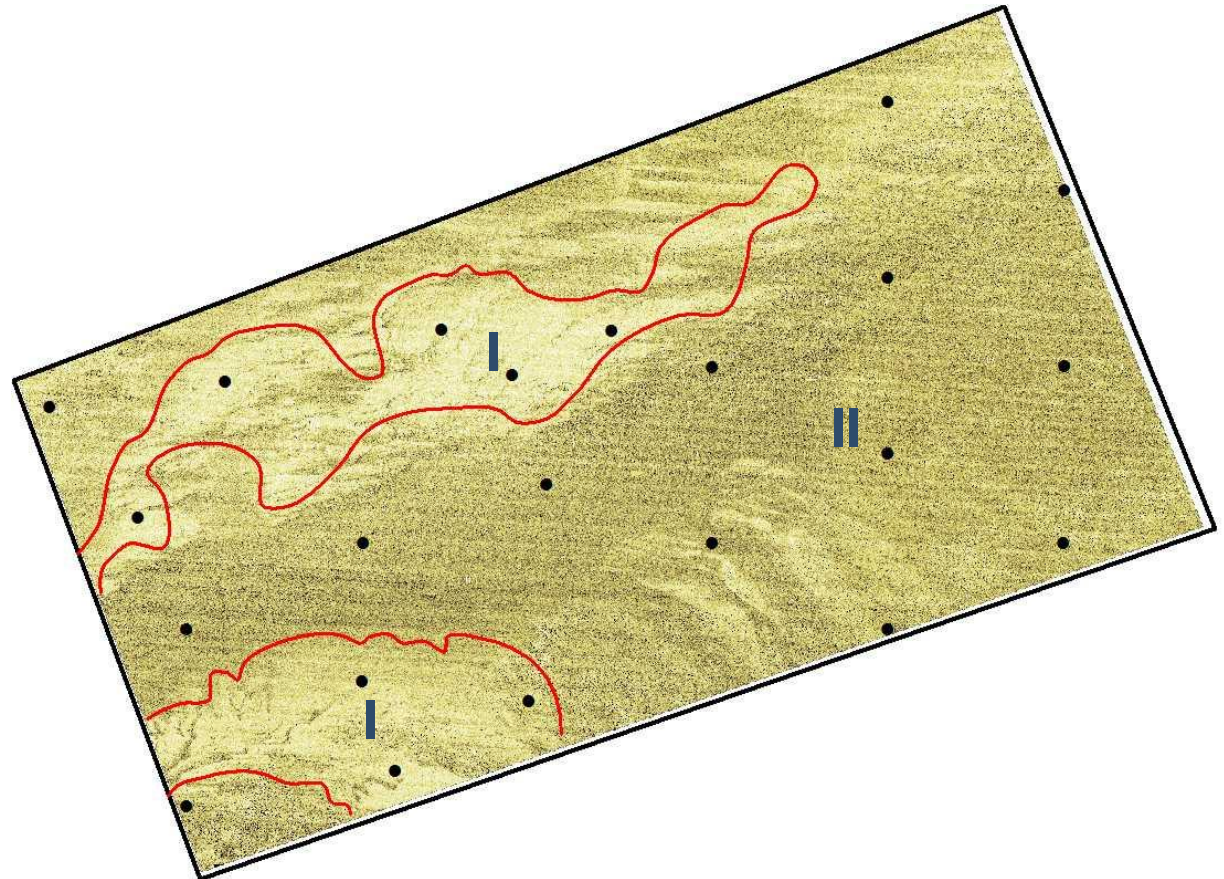
Mozaika sonarowa i mapa batymetryczna

Delimitacja siedlisk dna morskiego

Wybór lokalizacji i liczby stanowisk poboru prób w każdym typie siedliska

Pomiary hydroakustyczne - strategia poboru prób

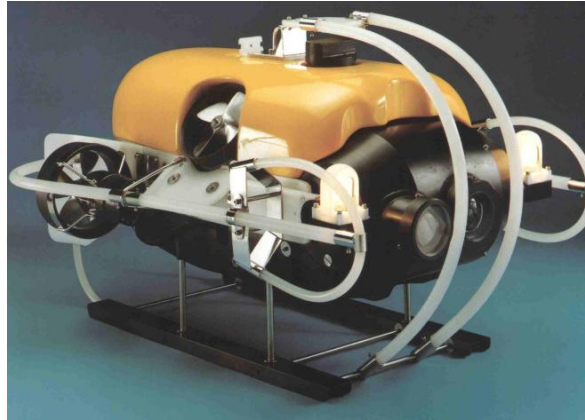
Pozyskanie danych

Analiza prób biologicznych

Analiza danych

Mapa walorów

✓ Makroflora

Kamera podwodna ROV

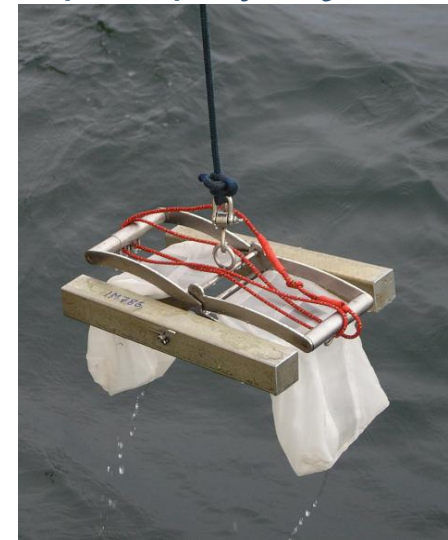

Pobór prób przyrządem DAK

✓ Makrozoobentos

Czerpak van Veen

Czerpak Günther

Pomiary hydroakustyczne - strategia poboru prób

Pozyskanie danych

Analiza prób biologicznych

Analiza danych

Mapa walorów

Makroflora

- ✓ Skład taksonomiczny
- ✓ Biomasa sucha

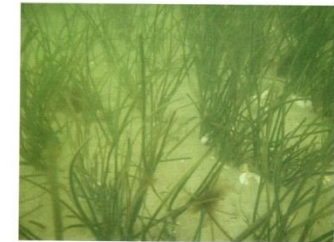
Makrozoobentos

- ✓ Skład taksonomiczny
- ✓ Liczebność
- ✓ Biomasa mokra

PRZEWODNIK METODYCZNY DO BADAŃ TERENOWYCH I ANALIZ LABORATORYJNYCH FITOPLANKTONU, INNEJ FLORY WODNEJ I MAKROBEZKREGÓWCÓW BENTOSOWYCH W WODACH PRZEJŚCIOWYCH I PRZYBRZEŻNYCH

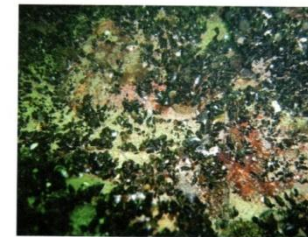
MAKROGLONY I OKRYTOZALĄŻKOWE

Lidia Kruk-Dowgłoho,
Paulina Brzeska, Radosław Opioko, Marek Kulifski

PRZEWODNIK METODYCZNY DO BADAŃ TERENOWYCH I ANALIZ LABORATORYJNYCH FITOPLANKTONU, INNEJ FLORY WODNEJ I MAKROBEZKREGÓWCÓW BENTOSOWYCH W WODACH PRZEJŚCIOWYCH I PRZYBRZEŻNYCH

MAKROBEZKREGÓWCE BENTOSOWE

Andrzej Osowiecki
Magdalena Bieńska

Metodyka poboru i analiz prób zgodna z wytycznymi zawartymi w Przewodnikach metodycznych wydany przez Inspekcję Ochrony Środowiska (2010)

Pomiary hydroakustyczne - strategia poboru prób

Pozyskanie danych

Analiza prób biologicznych

Analiza danych

Mapa walorów

Ocena stanu makroflory

Kryteria waloryzacji

Dno piaszczyste

- ✓ obecność flory dennej na dnie
- ✓ występowanie łąk podwodnych
- ✓ struktura łąk podwodnych roślin zakorzenionych
- ✓ obecność gatunków rzadkich, chronionych
- ✓ obecność gatunków wskaźnikowych eutrofizacji

Dno kamieniste

- ✓ obecność flory dennej na dnie
- ✓ biomasa gatunków
- ✓ obecność gatunków rzadkich, chronionych, siedliskotwórczych
- ✓ obecność gatunków wskaźnikowych eutrofizacji

wartości liczbowe w skali od 0 do 3

Pomiary hydroakustyczne - strategia poboru prób

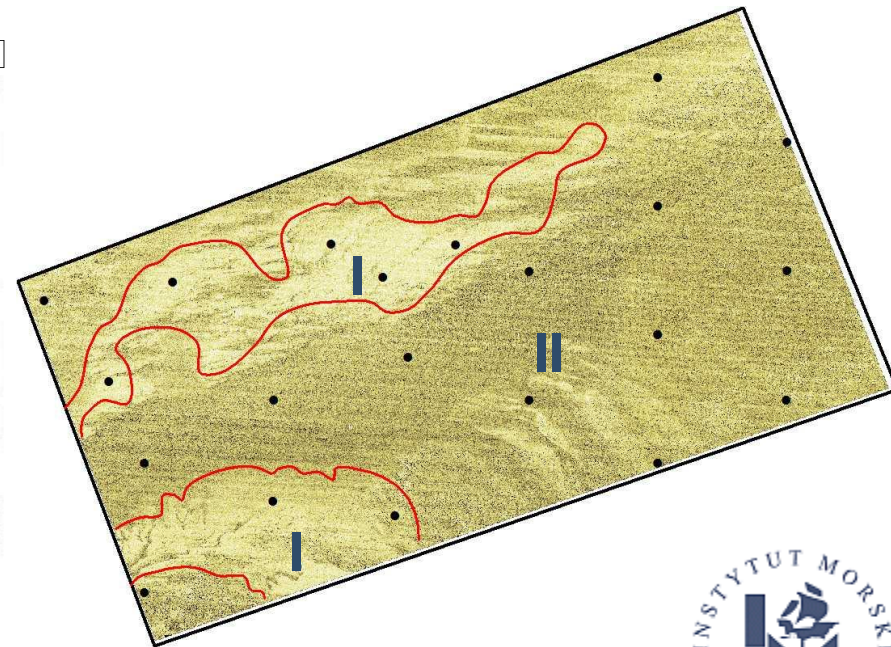
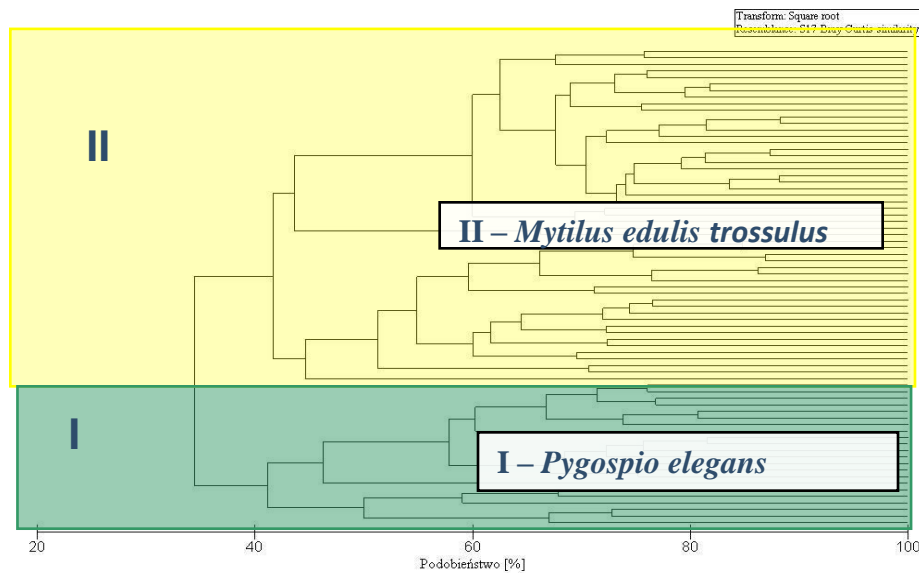
Pozyskanie danych

Analiza prób biologicznych

Analiza danych

Mapa walorów

Analiza podobieństw zespołów makrozoobentosu w wydzielonych siedliskach

Pomiary hydroakustyczne - strategia poboru prób

Pozyskanie danych

Analiza prób biologicznych

Analiza danych

Mapa walorów

Ocena stanu makrozoobentosu

Multimetryczny wskaźnik B

$$B = \frac{\sum_{i=1}^3 (Q_i * w_i * sens_i)}{\sum_{i=1}^3 D_i} \cdot \log(1 + \sum_{i=1}^3 D_i)$$

gdzie:

w_i – waga klas dominacji;

$w_1 = 3$ dla klasy dominacji D_1 (udział > 10%)

$w_2 = 2$ dla klasy dominacji D_2 (5% ≤ udział ≤ 10%)

$w_3 = 1$ dla klasy dominacji D_3 (udział < 5%)

D_i - liczba taksonów należących do poszczególnych klas dominacji D_1, D_2, D_3

$sens_i$ - współczynnik wrażliwości/tolerancji taksonów na stres wywołany antropopresją

(3 – taksony wrażliwe, 2 – taksony pośrednie, 1 – taksony tolerancyjne)

Nazwa taksonu	$Sens_i$
<i>Hediste diversicolor</i>	1
<i>Corophium volutator</i>	1
<i>Hydrobia ulvae</i>	2
<i>Gammarus salinus</i>	2
<i>Pygospio elegans</i>	3
<i>Bathyporeia pilosa</i>	3

Pomiary hydroakustyczne - strategia poboru prób

Pozyskanie danych

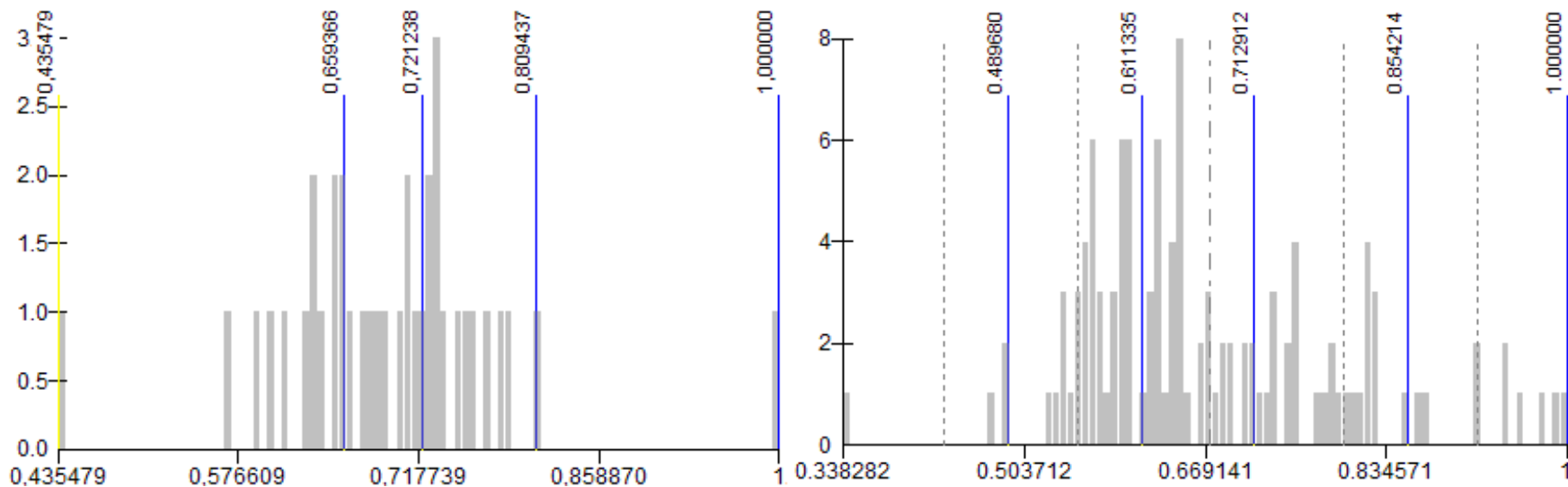
Analiza prób biologicznych

Analiza danych

Mapa walorów

Podział na klasy cenności przyrodniczej

Metoda naturalnego grupowania (Jenks i Caspall 1970)

Makroflora

Makrozoobentos

Hydroakustyka
- strategia
poboru prób

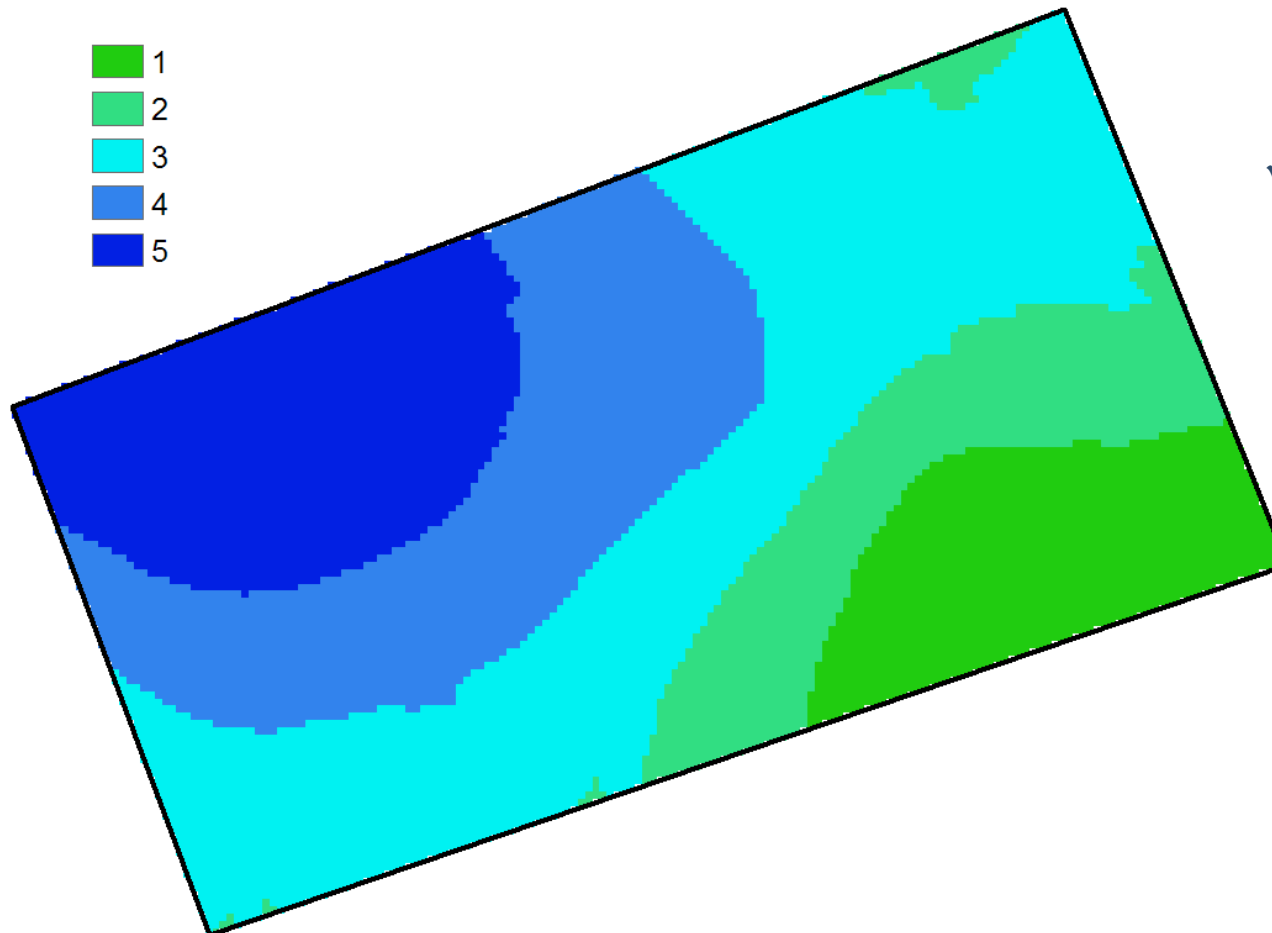
Pozyskanie
danych

Analiza prób
biologicznych

Analiza
danych

Mapa
walorów

Mapa waloryzacji biologicznej zespołów bentosu

✓ Ocena walorów
obszaru w
pięciostopniowej skali

Pomiary hydroakustyczne - strategia poboru prób

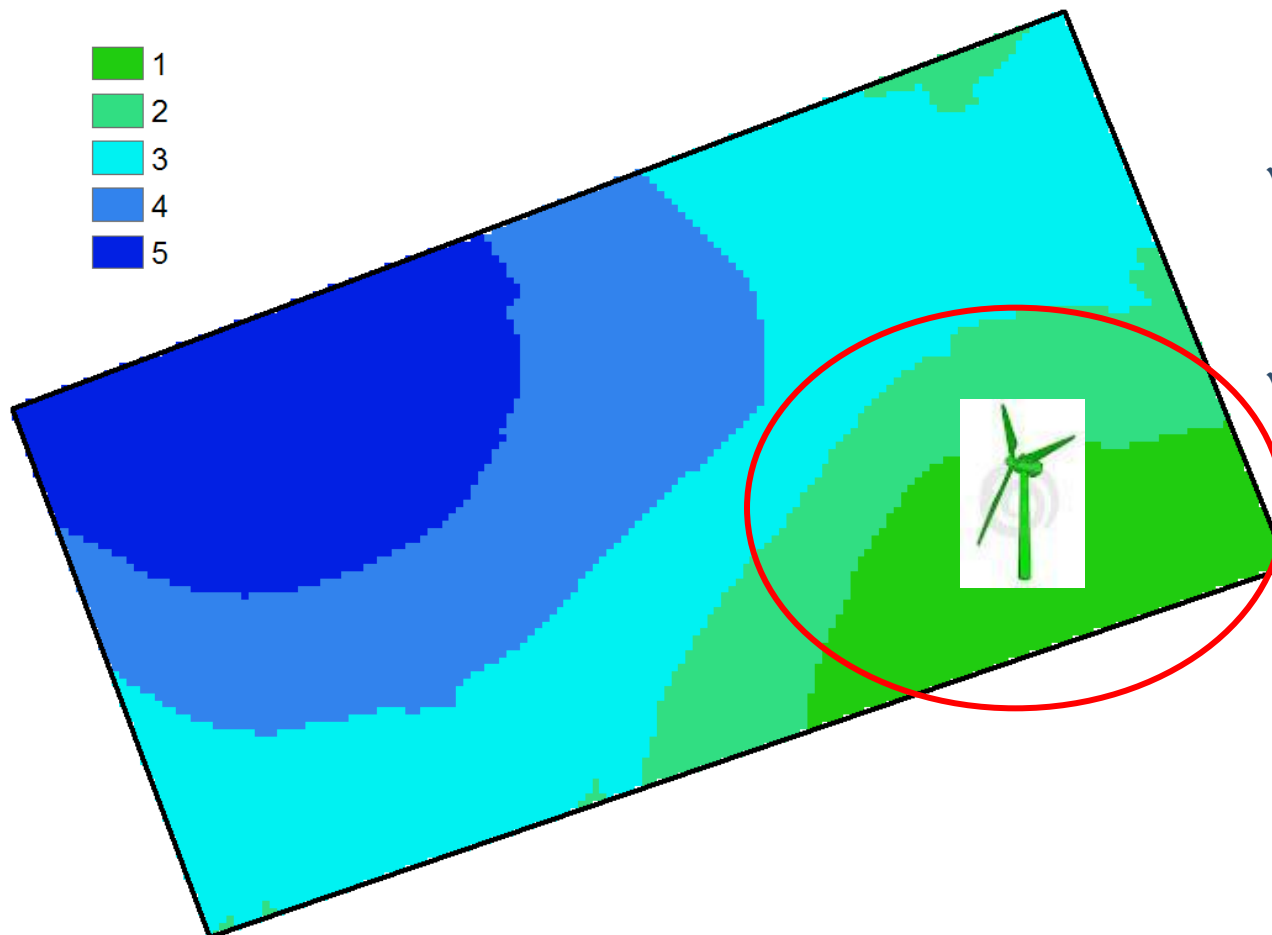
Pozyskanie danych

Analiza prób biologicznych

Analiza danych

Mapa walorów

Mapa waloryzacji biologicznej zespołów bentosu

- ✓ Ocena walorów obszaru w pięciostopniowej skali
- ✓ Wskazanie potencjalnego obszaru pod inwestycję

Dziękuję za uwagę

Andrzej.Osowiecki@im.gda.pl

